
การประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

The Evaluation of Educational Quality Development Project for Learning
Achievement Improvement of Office of Kamphaeng Phet Primary Education
Service Area Office 2

รณย์ พะโยม*

Rom Phayom

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1. ประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านสภาพแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) และ 2. ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา ประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 56 คน ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 127 คน ครูผู้สอนในสังกัด จำนวน 320 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 127 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและการวิเคราะห์เอกสาร ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า สภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์โดยเรียงตามลำดับ คือด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านผลผลิต และด้านกระบวนการ ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่มีคะแนนความเหมาะสมสูงสุด สามลำดับแรก ได้แก่ กิจกรรมนิเทศ 100% กิจกรรมวาระการอ่าน เขียนและคิดคำนวณ และกิจกรรมระบบประกันคุณภาพภายในเข้มแข็งตามลำดับ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า มีค่าเฉลี่ยพัฒนาการสูงขึ้น ส่วนผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

คำสำคัญ : การประเมินโครงการ / การพัฒนาคุณภาพการศึกษา / สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ABSTRACT

Project evaluation aimed to 1. evaluate the educational quality development project for enhancement of learning achievement of Kamphaeng Phet Primary Education Service Area Office 2 on context, input, process and product and 2. evaluate satisfaction with the educational quality development project for enhancement of learning achievement of Kamphaeng Phet Primary Education Service Area Office 2 The sample group consisted of 56 employees of Kamphaeng Phet Primary Education Service Area Office 2, 127 school executives, 320 teachers, and 127 basic education commission chairmen. Data were collected with questionnaires and document analysis. Results of analyzing data found that environment, input, product, and process were considerably suitable. The activities with the highest scores on suitability were orientation activity (100%), reading, writing, calculating activity, and efficient internal quality assurance system activity, respectively. It was also found that mean of learning achievement improvement was higher. Results of evaluating satisfaction with the project were in the high level according to the specified criteria.

Keywords : Evaluation / Development of Educational Quality / Kamphaeng Phet Primary Education Service Area Office 2

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะสร้างสังคมให้อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันได้ ประเทศไทยได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 (3) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายด้านการศึกษา โดยพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ราชกิจจานุเบกษา, 2550, หน้า 30)

“คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” คือ วิสัยทัศน์ของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ซึ่งมีเป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเน้นประเด็นหลักสามประการ ได้แก่ 1) คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตร และเนื้อหา พัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูดคนเก่ง ดี และมีใจรักมาเป็นครูคนจรรยา ได้อย่างยั่งยืน ภายใต้ระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ 2) เพิ่มโอกาสการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนทุกคน ทุกเพศทุกวัย มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา โดยเพิ่มบทบาทของผู้ที่อยู่ภายนอกกระบวนการศึกษาด้วย ซึ่งมีกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ คือ 1) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 2) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่าสามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี และมีใจรัก ในวิชาชีพครูมาเป็นครู 3) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภทให้สามารถเป็น

แหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ สำหรับการศึกษาและเรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย และ4) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ที่มีเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน และทุกภาคส่วนมีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการบริหารจัดการปรับปรุงพัฒนาการศึกษาให้เป็นระบบ เพื่อให้เกิดความพร้อมและความสมบูรณ์ โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม การผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน ที่ตรงกับเนื้อหาสาระรายวิชาการอำนวยความสะดวกในด้านความพร้อมและการค้นคว้าเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว มีความทรงจำ ในการเรียนรู้อย่างถาวร ตลอดจนความสามารถในการวิจัยแก้ปัญหากระบวนการเรียนรู้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนไปพร้อมๆ กันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ ที่สถานศึกษาดำเนินการในรูปแบบต่างๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 22-23)

การบริหารราชการและการปฏิบัติหน้าที่ต้องใช้วิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า และมีการประเมินอย่างสม่ำเสมอ จึงได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งได้กำหนดแนวทางการบริหารราชการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน 3 ด้าน คือ 1) การปรับปรุงประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารขององค์กรจะต้องปรับการบริหารกระบวนการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ 2) การพัฒนาคุณภาพ โดยการปรับกระบวนการบริหารลูกค้าผู้รับบริการ และ3) การเสริมสร้างขีดสมรรถนะของบุคลากรเพื่อสร้างความพร้อมเชิงยุทธศาสตร์ จึงต้องเป็นระบบที่สร้างความคล่องตัวให้แก่ผู้บริหารไม่ยึดติดอยู่กับกฎระเบียบ และต้องเป็นระบบที่เกื้อหนุนต่อการทำงานเชิงยุทธศาสตร์ ช่วยเป็นส่วนราชการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ในขณะเดียวกันจะต้องเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส เป็นธรรม และทำให้ข้าราชการมีความพึงพอใจ ตลอดจนมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2546, หน้า 4)

จากการพิจารณาการใช้จ่ายงบประมาณด้านการศึกษาของรัฐบาลในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา จำนวน 397,680.10 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2553 พบว่า งบประมาณรายจ่ายหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ จำนวน 254,328.04 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 68.18 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, หน้า 23-28) ซึ่งสูงมากแต่ไม่สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาในรอบที่ 2 ของสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในด้านผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ได้มาตรฐานโดยเฉพาะในมาตรฐานที่ 4 การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มาตรฐานที่ 5 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมาตรฐานที่ 6 ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านครูส่วนใหญ่จะไม่ได้มาตรฐานในมาตรฐานที่ 9 ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนมาตรฐานด้านการบริหาร พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่จะต้องพัฒนาในเรื่องงานวิชาการให้มากยิ่งขึ้น ดูจากผลการประเมินในมาตรฐานที่ 12 เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ในปีการศึกษา 2553 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกือบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีผลการประเมินไม่ถึงร้อยละ 50 มีเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) สูงกว่าร้อยละ 50 การจัดการศึกษาที่ใช้งบประมาณสูงแต่คุณภาพของการจัดการศึกษายังไม่ได้คุณภาพตามที่กำหนด ย่อมสะท้อนให้เห็นว่าต้องมีการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการศึกษา ของทรัพยากรบุคคลในหน่วยงานทางการศึกษาทั้งระบบ

การเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ การขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชน ให้ง่ายขึ้นทั่วถึง เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สังคมคุณธรรม คุณภาพและประสิทธิภาพ รัฐบาลจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นระเบียบวาระแห่งชาติ (พ.ศ. 2551-2555) กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาภายในปี 2555 ไว้ดังนี้ ข้อ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาหลัก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการทดสอบระดับชาติคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 55 ข้อ 2 ผู้จบ การศึกษา อาชีวศึกษาและการอุดมศึกษาเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้ และมีงานทำภายใน 1 ปี หลังจบการศึกษามากกว่าร้อยละ 90 ข้อ 3 สถานศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภทได้มาตรฐานการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มากกว่าร้อยละ 50 และข้อ 4 อันดับความสามารถด้านการศึกษาของคนไทย ในระดับนานาชาติ โดยสถาบันการจัดการระหว่างประเทศ (IMD) ของไทย ไม่เกินอันดับที่ 40 ใน 60 ประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551, หน้า จ)

ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จึงได้จัดทำโครงการการพัฒนา คุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 และ 2) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 รวมทั้งจัดให้มีการติดตามและ ประเมินผลโครงการอย่างเป็นระบบโดยนำรูปแบบการประเมินซิปปโมเดล (CIPP Model) ของสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1997, pp 261-265 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2541, หน้า 227-228) ซึ่งมีการประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และ ด้าน ผลผลิต (Product) มาประเมินโครงการโดยผลที่ได้จากการประเมินโครงการจะเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 นำไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านสภาพแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และ ด้านผลผลิต (Product)
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

วิธีดำเนินการ

วิธีการประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในการประเมินโครงการครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610; อ้างถึงใน จิตราภา กุณฑลบุตร, 2550, หน้า 330) และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

1. 1กลุ่มตัวอย่างในการประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านสภาพแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) จำนวน 503 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 56 คน

1.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูรักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 127 คน

1.1.3 ครูผู้สอน ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 320 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 574 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูรักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 127 คน

1.2.2 ครูผู้สอน ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 320 คน

1.2.3 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 127 คน

2. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินโครงการ ได้แก่ เอกสารจากการประเมินสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2553-2554

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ

3.1 แบบสอบถามการประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

3.2 แบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert, 1967, pp. 16-24; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 99-100)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ประเมินได้แจกแบบสอบถามให้กับผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง และนัดหมายวันเวลาเก็บแบบสอบถามคืน ได้รับแบบสอบถามการประเมินโครงการ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 503 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และแบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอำเภเทพร เขต 2 จำนวน 574 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และรวบรวมเอกสารการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2553-2554

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ และวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาผลต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างปีการศึกษา 2553 กับปีการศึกษา 2554

สรุปผลการวิจัย

ผลการประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภเทพร เขต 2 มีดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภเทพร เขต 2 จำแนกรายด้านได้ดังนี้

1.1 ผลการประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภเทพร เขต 2 ด้านสภาพแวดล้อม (Context) โดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ซึ่งเป็นผลการประเมินแสดงว่าผ่านเกณฑ์การตัดสิน โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภเทพร เขต 2 หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ มีความชัดเจนเหมาะสม และสอดคล้องกัน และมีการจัดทำโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษบนพื้นฐาน ข้อมูลการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภเทพร เขต 2

1.2 ผลการประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภเทพร เขต 2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) โดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ซึ่งเป็นผลการประเมินแสดงว่าผ่านเกณฑ์การตัดสิน โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภเทพร เขต 2 จัดทำแผนการดำเนินโครงการไว้อย่างชัดเจน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการได้เหมาะสมเพียงพอและชัดเจน และบุคลากรทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการดำเนินโครงการ

1.3 ผลการประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภเทพร เขต 2 ด้านกระบวนการ (Process) โดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากซึ่งเป็นผลการประเมินแสดงว่าผ่านเกณฑ์การตัดสิน โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จัดบุคลากรรับผิดชอบกิจกรรมในโครงการได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ จัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนถูกต้องตรงตามความต้องการในการดำเนินโครงการ และมีการประเมิน ผลการดำเนินโครงการตามหลักวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.4 ผลการประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภเทพร เขต 2 ด้านผลผลิต (Product) ประกอบด้วย

1.4.1 ผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมตามโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภเทพร เขต 2 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ซึ่งเป็นผลการประเมินแสดงว่าผ่านเกณฑ์การตัดสิน โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กิจกรรมนิเทศ 100% มีส่วนช่วยในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัด กิจกรรม

วาระการอ่าน เขียน และคิดคำนวณ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง อ่านเป็น เขียนเป็น และคิดคำนวณได้ และกิจกรรมระบบประกันคุณภาพภายในเข้มแข็งได้พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็งมากขึ้น

1.4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2553-2554 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยพัฒนาการสูงขึ้น ซึ่งผ่านเกณฑ์การตัดสิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553-2554 พบว่า มีค่าพัฒนาการเฉลี่ยทุกวิชาสูงขึ้น เมื่อพิจารณารายกลุ่มสาระการเรียนรู้ส่วนใหญ่สูงขึ้น โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีค่าพัฒนาการสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2553-2554 พบว่า มีค่าพัฒนาการเฉลี่ยทุกวิชาสูงขึ้น เมื่อพิจารณารายกลุ่มสาระการเรียนรู้ส่วนใหญ่สูงขึ้น โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีค่าพัฒนาการสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

2. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยรวมมีค่า เฉลี่ยในระดับมาก ซึ่งเป็นผลการประเมินแสดงว่าผ่านเกณฑ์การตัดสิน โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ความพึงพอใจต่อกิจกรรมนิเทศ 100% ความพึงพอใจต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 และความพึงพอใจต่อกิจกรรมวาระการอ่าน เขียน และคิดคำนวณ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ดังนี้

1.1 ผลการประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านสภาพแวดล้อม (Context) พบว่า โดยรวมมีค่า เฉลี่ยในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินแสดงว่าผ่านเกณฑ์การตัดสินโดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อโครงการว่า วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมีความชัดเจนเหมาะสมและสอดคล้องกัน และการจัดทำโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษานับพื้นฐานข้อมูลการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดทำโครงการได้มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการโดยมีการระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาประกอบในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 รวมทั้งจัดทำแนวทางการพัฒนาเพื่อบรรลุดตามแผนกลยุทธ์ดังกล่าว ซึ่งการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา นี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สมศักดิ์ สีนุระเวชญ์ (2542, หน้า 149 -150) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลให้การศึกษามีคุณภาพ

ประการสำคัญ คือ การให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ ลือชา สารคง (2547, หน้า 75-79) ได้ทำการศึกษาระบบการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่ผ่านการประเมินสถานศึกษาเกณฑ์คุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู ที่พบว่า กระบวนการบริหารการศึกษานั้นขั้นตอนแรกต้องศึกษาหาข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับกิจกรรมการดำเนินงานของโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จึงเป็นเหตุผลให้การประเมินด้านสภาพแวดล้อมของโครงการทั้งในภาพรวมและตามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในแต่ละกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.2 ผลการประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินแสดงว่าผ่านเกณฑ์การตัดสิน โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อโครงการว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จัดทำแผนการดำเนินโครงการไว้อย่างชัดเจน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการได้เหมาะสมเพียงพอและชัดเจน และบุคลากรทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการดำเนินโครงการสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโดยให้ความสำคัญกับการวางแผน การดำเนินงาน การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบและได้มีการประชุมชี้แจง เพื่อทำความเข้าใจกับบุคลากร ที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับแนวคิดของ สมศักดิ์ สินธุเวชชัย (2541, หน้า 12-18) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนว่า การวางแผนเป็นกระบวนการการพัฒนาความคิดนำไปสู่การปฏิบัติจริงบนพื้นฐานความเป็นจริงและเป็นไปได้ โดยแผนงานที่ดีต้องมีการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาบนพื้นฐานความเป็นจริง เช่น วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคปัญหา และ ญัฐพล ชุมวรฐายี (2545, หน้า 18-35) ที่กล่าวถึงกระบวนการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยขั้นตอนการศึกษาและเตรียมการ ได้แก่ การแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ความรู้แก่ครู บุคลากร และแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการดำเนินการ รวมทั้งทั่ว พรหมจันทร์ (2547, หน้า 51-54) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง และได้สรุปแนวทาง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอน หนึ่ง คือ ขั้นตอนการวางแผน (Plan) โดยจัดทำเป็นโครงการ แผนปฏิบัติการประจำปี พร้อมกับกำหนดงบประมาณ เวลาและคนรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Akinsanya (1994, p. 6282-A) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษาของครูในประเทศไนจีเรียตามทัศนะของนักการมัธยมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ครูควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษา โดยเข้าร่วมเป็นกรรมการวางแผนการศึกษาเพื่อเป็นตัวเชื่อมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.3 ผลการประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านกระบวนการ (Process) พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินแสดงว่าผ่านเกณฑ์การตัดสิน โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อโครงการว่า กระบวนการจัดบุคลากรรับผิดชอบกิจกรรมในโครงการได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนถูกต้อง ตรงตามความต้องการในการดำเนินโครงการ และการประเมินผลการดำเนินโครงการตามหลักวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ได้มีการพิจารณาวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับ

ความรู้ความสามารถ มีการรวบรวมและใช้ข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินโครงการ รวมทั้งมีการดำเนินการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฌีวพล ชุมวรฐายี (2545, หน้า 18-35) กล่าวถึงขั้นตอนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จนั้นมีหลายขั้นตอน หนึ่งในขั้นตอนที่สำคัญคือการให้ความรู้แก่ครู บุคลากร และแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการดำเนินการ การจัดทำข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศ รวมทั้งการดูแล นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ จันทรา พรหมมานนท์ (2546, หน้า 64-67) กล่าวว่า ปัจจัยในการเพิ่มคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาปัจจัยหนึ่งได้แก่ จัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและการเรียนรู้ และจำเนียร สุขหลาย และคนอื่นๆ (2540, หน้า 208) ได้กล่าวว่า ในการประเมินนั้น ควรทำเป็นกระบวนการต่อเนื่องเป็นวัฏจักรใช้กับโครงการที่เป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมพงศ์ วงละคร (2549, หน้า 79-80) ที่ได้ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานของการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานนั้นหน่วยงานทางการศึกษาต้องจัดให้มีการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ จัดหา ผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอ จัดอบรมประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนา ครูผู้สอน ปลุกจิตสำนึกให้ครูเป็นครูมืออาชีพ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย รวมทั้งจัดให้มีระบบการกำกับ ติดตามและประเมินคุณภาพผู้เรียนเชิงประจักษ์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.4 ผลการประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านผลผลิต (Product) พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับ มาก ซึ่งเป็นผลการประเมินแสดงว่าผ่านเกณฑ์การตัดสิน โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อโครงการว่า กิจกรรมนิเทศ 100 % มีส่วนช่วยในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดกิจกรรมวาระการอ่าน เขียน และคิดคำนวณ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง อ่านเป็น เขียนเป็น และคิดคำนวณได้ และกิจกรรมระบบประกันคุณภาพภายในเข้มแข็งได้พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้เข้มแข็งมากขึ้น สอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยกำหนดเป็นนโยบาย แผนกลยุทธ์และแนวปฏิบัติในการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะ ได้จัดทำโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ซึ่งมีกิจกรรมที่หลากหลาย และเป็นกิจกรรมที่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาครู ผู้เรียน ระบบบริหารจัดการ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในที่สุด กิจกรรมดังกล่าวได้แก่ กิจกรรมเครือข่ายกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมวิจัยและพัฒนา กิจกรรมการพัฒนาหลักสูตรสู่การปฏิบัติเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กิจกรรมวาระการอ่าน เขียน และคิดคำนวณ กิจกรรม e-learning กิจกรรมระบบประกันคุณภาพภายในเข้มแข็ง และ กิจกรรมนิเทศ 100 % หลังจากดำเนินกิจกรรมตามโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปีการศึกษา 2553-2554 ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีค่าเฉลี่ยพัฒนาการสูงขึ้น ซึ่งผ่านเกณฑ์การตัดสิน และเป็นไปตามเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า การดำเนินการตามโครงการดังกล่าวสามารถส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 4-7) สมศักดิ์สินธุระเวชญ์ (2542, หน้า 149-150) และจันทรา พรหมมานนท์ (2546, หน้า 64-67) ที่ได้กล่าวถึงแนวทางใน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จไว้อย่างยิ่ง กันว่า สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพให้แก่ผู้เรียน เอื้อต่อการพัฒนาการศึกษาทุกด้าน พัฒนาบุคลากร ครูอาจารย์ และส่งเสริมให้ผู้สอนมีคุณภาพ และอุทิศตนเพื่อการสอน ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน จัดระบบการประเมินผลการพัฒนาของนักเรียนทุกด้าน ออกแบบการจัดแหล่ง เรียนรู้ในโรงเรียน ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบ ระดมทรัพยากรในชุมชนมาร่วมจัดการศึกษาเตรียมความพร้อมในการจัดระบบประกันคุณภาพ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จัดให้มีการแนะแนวและการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสมพงศ์ วงละคร (2549, หน้า 79-80) ที่ได้ศึกษาปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานของการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า ด้านผู้บริหาร ควรปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้สอดคล้องกับตัววัดของแต่ละมาตรฐาน ควรกระจายอำนาจการบริหารจากหน่วยงานต้นสังกัดให้แก่สถานศึกษามากยิ่งขึ้นในทุกด้าน มีการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ จัดหา ผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอ จัดรูปแบบ ระบบ วิธีการในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่มีครูไม่ครบชั้น เพิ่มงบประมาณค่าสาธารณูปโภค ค่าใช้สอย รวมทั้งชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ด้านครูผู้สอน ควรเพิ่มอัตราค่าจ้างครูให้ครบชั้นเรียนและจัดบุคลากรทางการศึกษาให้ได้ตามเกณฑ์ จัดอบรม ประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาครูผู้สอน ปลุกจิตสำนึกให้ครูเป็นครูมืออาชีพสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งลดภาระงานเอกสารและงานธุรการของครูผู้สอน และด้านผู้เรียน ให้มีระบบกำกับ ติดตาม และประเมินคุณภาพผู้เรียนเชิงประจักษ์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนควรเข้ามา มีส่วนร่วมดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกและได้มีส่วนร่วมกิจกรรมในสถานศึกษาและกิจกรรมของชุมชน รวมทั้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาปรับมาตรฐานด้านผู้เรียนบางมาตรฐาน โดยกำหนดตัวชี้วัดให้ชัดเจน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมิธ (Smith, 1991, p. 2228-A) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพโดยทำการวิจัย ณ มลรัฐจอร์เจีย ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบที่มีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน คือ โรงเรียนมีการประเมินงานอยู่เสมอ มีระบบการดำเนินงานด้านวิชาการเข้มแข็งมีบรรยากาศทางวิชาการ มีผู้นำองค์กรที่เข้มแข็งและยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของทวี พรหมจันทร์ (2547, หน้า 51-54) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง ได้สรุปแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) โดยกำหนดเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายในการพัฒนา 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย โดยจัดทำเป็นโครงการ แผนปฏิบัติการประจำปี แผนยุทธศาสตร์พร้อมกับกำหนดงบประมาณ เวลาและคนรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน การปฏิบัติตามแผนร่วมกัน (Do) ปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ โดยจัดบุคคลที่มีความสามารถในการทำงาน จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ส่งเสริมให้คนทำงานได้สะดวกยิ่งขึ้น และดำเนินพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีกระบวนการนิเทศ ติดตามอย่างสม่ำเสมอ การตรวจสอบประเมินผล (Check) โดยการวางกรอบการตรวจสอบ ประเมินผล จัดหาเครื่องมือในการจัดเก็บรวบรวม แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์แปลความหมายของข้อมูล เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขต่อไป และการปรับปรุงงาน (Action) เป็นการนำเอาผลสรุปรายงานจากการตรวจสอบมาปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นในการปฏิบัติงานต่อไป

2. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภองาว เขต 2 พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ซึ่งผลการประเมินแสดงว่าผ่านเกณฑ์การตัดสิน โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมนี้ 100 % ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัด และกิจกรรมวาระการอ่าน เขียน และคิดคำนวณ สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดทำโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ครั้งนี้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องหลายขั้นตอน ทั้งการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ การร่วมกันวางแผนกลยุทธ์ รวมทั้งจัดทำแนวทางการพัฒนาเพื่อบรรลุตามแผนกลยุทธ์ และร่วมประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2553-2554 ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีค่าพัฒนาการเฉลี่ยสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จึงส่งผลให้ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 125) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานว่า การรับรู้ปัจจัยต่างๆ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทำให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้ในการสร้างปัจจัยเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงาน นอกจากนี้ สร้อยตระกูล อรรถมานะ (2545, หน้า 143-145) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความพึงพอใจว่า ผลผลิตหรือการปฏิบัติงานนั้นจะแปรผันไปตามระดับความพึงพอใจของงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิวไบ (Newby, 1998, p. 1492-A.) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (TQM) ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อที่จะรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้ระบบ การบริหารคุณภาพทั้งองค์กรและโรงเรียนที่ไม่ใช้ พบว่า โรงเรียนที่ใช้ระบบบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (TQM) จะบริหารงานตามความต้องการ ความพอใจของผู้ปกครอง ชุมชนและนักเรียน บุคลากรทุกฝ่าย มีความร่วมมือกันจึงทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรให้ความสำคัญและทำความเข้าใจในการดำเนินโครงการและกิจกรรมตามโครงการ โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนควรได้รับการประชุมชี้แจงแนวดำเนินงานของโครงการและกิจกรรม พร้อมทั้งได้รับการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษเมื่อมีผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสูงขึ้น เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ
3. ผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำข้อเสนอแนะจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาปรับปรุงและทบทวนการดำเนินโครงการในปีต่อไป
4. ควรมีการกำหนดแนวปฏิบัติหรือหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการประเมินผลการประเมินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อ ยก ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 กับ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาอื่นที่ดำเนินการในลักษณะเดียวกัน
2. ควรศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development) การพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จันทรา พรหมมานนท์. (2546, มกราคม-มีนาคม). ปัจจัยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. **วิชาการ**, 6(1), 64-67.
- จิตรภา กุณศลบุตร. (2550). **การวิจัยสำหรับนักวิจัยรุ่นใหม่**. กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก.
- จำเนียร สุขหลายและคนอื่นๆ. (2540). **แบบจำลองเกณฑ์ที่เน้นของสdek : รวมบทความทางการประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ณัฐพล ชุมวรฐายี. (2545). **บันไดสู่การประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- ทวี พรหมจันทร์. (2547). **การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). **การวิจัยทางการวัดและประเมินผล**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- ลือชา สารคง. (2547). **การศึกษากระบวนการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติของสำนักงานข้าราชการครู : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดภาคใต้**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2550). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550**. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก วันที่ 24 สิงหาคม 2550.
- เลขาธิการคณะรัฐมนตรี, สำนัก. (2546). **พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2551). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาการการศึกษาแห่งชาติ : ระเบียบวาระแห่งชาติ**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2553). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561)**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สมพงศ์ วงละคร. (2549). **ปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามองคาย เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชย์. (2541, มกราคม-มีนาคม). **การประกันคุณภาพการศึกษา**. **วิชาการ**, 2(1), 12-18.
- _____. (2542). **มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- สร้อยตระกูล อรรถมานะ. (2545). **พฤติกรรมองค์กร : ทฤษฎีและการประยุกต์**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Akinsanya, Adeyemi Adesegun. (1994). **Teacher participation in educational planning in Lagos Nigeria**. **Dissertation Abstracts International**, 34, 6282-A.

Newby, Earl F. (1998) . Total Quality Management and the Elementary School. **Dissertation Abstracts International**, 50(6), 1492-A.

Smith, Robert Timothy. (1991, March). Characteristics of Effective School System in Georgia. **Dissertation Abstracts International**, 43, 2228-A.